

Tillbaka i Moheda

Juan Pedro Fabra
Guemberena

Jag passerar bara en enda person på vägen ner mot den gamla flyktingförläggningen i Moheda.

Hen ser mig inte, jag vill säga något:

- Hej! Nu är jag tillbaka!
- Minns du inte mig?
- Jag brukade hänga utanför leksaksaffären! (Gick ju aldrig in, trodde inte man fick det om man inte köpte något.)

Så länge jag håller tyst syns jag inte.

-

”Samhället är mycket oförändrat, med bland annat klädaffär från 1900, en järnhandel grundad 1918, blomsteraffär startad 1923, ett konditori från 1937 och en chark upprättad 1976, känd för sin isterband och sylta. Dessutom finns här frisersalonger, gym, restaurang, bilservice, bussföretag, och andra diverse butiker, firmor och industrier.” Så står det på Wikipedia-sidan om Moheda. Förläggningen stängdes och revs i mitten av 90-talet och nämns inte i texten.

-

När jag kommer fram har jag ett foto i handen. Jag minns den här platsen, naturen, vem som bodde var, de gemensamma ytorna: matsalen, biblioteket och tv-rummet.

Vi tillbringade mycket tid i tv-rummet, den tjocka lysande maskinen blev portalen till allt som fanns utanför.

-

Efter ett halvår på förläggningen började vi organisera tv-tittandet: TV1 såg vi alltid i en cirkelformation där vi rörde oss medurs med ansiktena mot bilden (våldigt sakta), och framför TV2 la vi oss på golvet med ansiktet nedåt (förutom när Trolltider började, då kom en anställd och sa åt oss att sätta oss riktigt nära apparaten).

Avsnitt 7 av 24: ”En synlig en osynlig”

- *Det är inte jag!*

- *Vem skulle det annars va, va?*

- *Det är en sån där liten här nu igen mamma ... Jag såg att nåt litet rörde sig.*

- *Ulrika lilla, börja inte med dina låtsasgubbar nu igen ... Jag tycker inte om när du skyller ifrån dig.*

Jag minns inte exakt hur lång tid det tog innan effekterna av den förlängda exponeringen av elektromagnetisk strålning började visa sig, men snart kunde vi ta oss djupt in i byn utan att bli upptäckta.

-

”We found out that this house is full of ghosts”, säger Hamid Alojaili i ett nyhetsinslag på Sveriges radio från december 2015. ”Barnen har varken ätit eller druckit eller sovit på flera dagar”, fortsätter han.

”Från början trodde vi att det bara var barnsliga berättelser men nu har vi vuxna också hört ljud och sett saker som att låsta dörrar blivit upplåsta och att någon duschar utan att det är någon där.” En grupp syriska flyktingar har lämnat det asylboende i Grännafors – inte många kilometer från Moheda – där de blivit placerade, efter att ha upplevt att det spökar i huset. ”Det kan handla om att de boende inte är vana vid ljudet av svenska skogar”, säger Magnus Petersson, Migrationsverkets enhetschef i Alvesta i en artikel om händelsen i Kvällsposten.

-

Husen, barackerna, finns inte längre kvar, det visste jag. Det som ligger framför mig är en övervuxen plats där naturen, träd och buskar, tagit över helt. Det enda jag ser är smala asfalterade stigar som ringlar runt och inte leder någonstans.

Ovanpå ett lager av sorg och minnen som är förknippade med tidigare trauman läggs i den stunden ett nytt lager: av att inte ha någonting kvar, inget tecken, ingen referens, ingenting som kan hjälpa mig förstå vad som har hänt mig. En del av mitt liv träder nu in i en total fiktion eller mytologi. Det finns ingenting där som kan vittna för mig om att någonting av det jag minns har hänt eller är sant.

-

Jag lyckas hitta platsen där det där fotot är taget, det var också här vår barack stod. Jag tar en ny bild.

Rakt ovanför där jag står, i denna hörna av förläggningen, just här, kan man titta rakt upp och se Orions bälte. Här ställde sig min mamma 1979 varje natt och beundrade och tröstade sig med det enda som var bekant för henne i denna nya värld.

-

Ruinen som jag nu går omkring i ser ut som ett avbrutet projekt, som att det funnits en plan men så har det av någon anledning tagit stopp. Flyktingförläggningen i Moheda är utskriven ur historien – förmodligen har den aldrig ens varit del av den, snarare en tillfällig anomali i det vi nu på distans kan tänka på som den ”solidariska” sjuttioalseran, då Moheda liksom många andra orter blev spelplats för en human disciplinerad politik som aldrig riktigt fäste på djupet. När byggnader som denna monterades ner var det plötsligt som om det aldrig hade hänt.

-

Jag har fortfarande nära till sorgen som föddes under dessa omständigheter: flykt, ovisshet, geografiska kvanthopp, sociala och språkliga omkodningar (felkodningar). Ett liv där vi plötsligt inte har kontroll över något, där hela vår värld är i ständig rendering.

Jag ser inom mig hur vi går runt där och synlighet och osynlighet börjar blandas ihop.

-

Vi rörde oss ner mot byn. Sakta gick vi vid sidan av landsvägen efter varandra: Juan-Pedro, Martin, Lucia, Mercedes, Ro. Mercedes gick längst fram.

Hon sa (på spanska):

– Idag startar vi från blomsteraffären.

Vi stannade vid lastkajen på blomsteraffärens baksida, ingen annan var där. Vi ställde oss i en cirkel med ansiktena ut från ringen. Ro, som var den minsta, deklamerade (på svenska):

– Här får jag vara den jag är . . . utan masker eller roller. Du känner mig, även mina mörka sidor.

Sakta, sakta blev vi alltmer immateriella.